

Jak jsme na tom s kvalitou učení aneb co pro sebe mohu jako učitel* udělat?

Mirka Škardová, Step by Step ČR, o.s.

Anotace:

- Jak poznám, že učím dobře?
- Jak poznám, že se děti naučily to, co měly?
- Jaké strategie, techniky a nástroje mohu využít pro evaluaci své práce?

Nové pojetí kurikula - především důraz na klíčové kompetence i osvojení postojů a hodnot, posílení integrace výuky a mezipředmětových vztahů, větší míra diferenciací a zpracování vlastního vzdělávacího programu školy značně zvyšují nároky na školy i učitele a vyžadují jejich **systematickou přípravu, plánování a vyhodnocování vlastní práce podle předem daných a jasných kritérií.**

Bohužel jako učitelé nemáme mnoho možností a především nástrojů jak na svoji práci nahlížet a jak ji vyhodnocovat. Často je jedinou zpětnou vazbou na naši práci 1 x do roka zpráva z hospitace ředitele či evaluace vnější (v podstatě nárazová) zajišťovaná především ČSI. Ta je samozřejmě i nadále nutná a důležitá, ale je potřeba hledat cesty, jak si zpětnou vazbu zajišťovat sami.

Jednu z možných cest k zjišťování kvality vlastní práce pomocí mezinárodních Pedagogických ISSA¹ standardů Vám nabízím v následujícím textu.

Obsah:

1. Úvod- Jak poznám, že učím dobře?
2. Mezinárodní Pedagogické ISSA standardy- pomůcka pro získání jasné a měřitelné zpětné vazby
3. Využití Standardů v práci učitele - konkrétní postupy a příklady jak můžete Standardy využít při plánování, realizaci a vyhodnocování výchovně-vzdělávacích postupů ve své třídě.
4. Konkrétní kroky a postupy pro další plánování s ohledem na zvyšování kvality
5. Příklad využití Standardů v praxi učitelky I.stupně ZŠ
6. Shrnutí
7. Závěr
8. Klíčová slova textu
9. Použitá literatura

* Oslovení **učitel** je v textu použito pro označení učitelů i učitelek.

¹ ISSA- International Step by Step Association, Mezinárodní asociace Step by Step (ISSA) je nevládní členská organizace, která byla založena v Nizozemí s cílem podporovat demokratické principy a posilovat zapojení rodičů a komunity do vzdělávání dětí v raném věku (3-12 let). Více informací na <http://www.issa.nl>.

1. Úvod

Je velmi pravděpodobné, že pokud si svoji práci promýšlíme, smysluplně plánujeme a realizujeme, zajímá nás také, zda mají naše snahy, záměry a metody práce nějaký význam a především, jak se to konkrétně projeví ve výuce.

Zamysleme se nyní nad dvěma úplně jednoduchými otázkami:

- **Jak poznám, že učím dobře?**
- **Jak poznám, že se děti naučily to, co měly?**

Položím-li tyto otázky učitelům na seminářích, nejčastějším kritériem v odpovědích většiny z nich jsou výsledky, kterých žáci pod jejich vedením dosahují ("Velké procento žáků z mé třídy se dostane na gymnázia", "Úspěšně obstojí v testech Kalibro, SCIO", "Napíší dobře písemnou práci" atd.)

Toto je jeden pilíř možného posuzování úspěšnosti pedagogické práce na základě kvantity a jasných měřitelných výsledků.

V další části se však více zaměříme na pilíř druhý, vypovídající o **procesní kvalitě pedagogické práce a především o tom, jak tuto kvalitu změřit.**

V podstatě se pokusíme najít odpovědi na výše položené otázky a zamyslet se nad tím jaké strategie, techniky a nástroje můžeme využít pro evaluaci své práce.

Představte si, že existuje nástroj, který přesně změří kvalitu vaší práce a podpoří vás v tom, jak ji i nadále zvyšovat. Tímto nástrojem jsou **mezinárodní Pedagogické ISSA Standardy** .

2. Mezinárodní Pedagogické ISSA Standardy (dále jen Standardy)- pomůcka pro získání jasné a měřitelné zpětné vazby

Tyto Standardy formulují požadavky na charakter vzdělávacího programu orientovaného na dítě a kvalitu práce učitele. Zaměřují se na to **JAK** učíme. To, co popisují jsou vlastně **klíčové kompetence učitele.**

Plně korespondují se záměry a cíli RVP a splňují požadavky na kvalitu vzdělávání v zemích EU.

Zahrnují následující oblasti:

- Individualizace
- Učební prostředí
- Zapojení rodiny
- Techniky smysluplného učení
- Plánování a evaluace
- Profesionální rozvoj
- Sociální inkluze

Standardy jsou **pomůckou** pro získání jasné a měřitelné zpětné vazby a zároveň **nástrojem pro plánování, realizaci a vyhodnocování výchovně-vzdělávacích postupů** v práci konkrétní školy a **konkrétního učitele především I. stupně**, ve vztahu k hodnotám a charakteristikám typickým pro demokratické vzdělávání.

Smyslem Standardů je **motivovat** učitele, kteří usilují o zlepšení svých pedagogických postupů **k dalším možnostem profesního rozvoje** a v maximální možné míře **jej podpořit**

ve zvyšování jeho pedagogických kompetencí. V žádném případě se tedy nejedná o kontrolu či hledání chyb.

Se Standardy můžete **pracovat při rozboru vlastní práce**, jsou tedy nástrojem pro posouzení kvality práce vámi samotnými. Slouží i vedení školy, **ředitelé je používají jako nástroje pro posuzování kvality práce učitele** při hospitacích apod.

Každá obsahová oblast Standardu je rozpracovaná do jednotlivých požadavků na práci učitele a je doplněna o pozorovací archy k posouzení, zda a v jaké míře je příslušný standard naplňován.

Celé znění Standardů naleznete na následujících stránkách (nebo v příloze)

<h1>1. Individualizace</h1> <p>Na základě svých znalostí o vývoji dítěte a svého vztahu s dětmi a jejich rodinami se učitel snaží o docenění rozmanitosti každé třídy a vychází vstříc individuálním potřebám a potenciálu každého dítěte.</p>		Hodnotící škála S: Soustavně pozorovatelný O: Občasně pozorovatelný Z: Zřídka pozorovatelný Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.
Seznam ukazatelů kvality		Hodnocení Poznámky (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)
<p>1.1 Učitel posiluje pozitivní sebepojetí dětí prostřednictvím interakce s jednotlivými dětmi v souladu s jejich znalostmi a vývojovým stupněm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Častá interakce s každým dítětem, přičemž učitel dává najevo citový vztah, zájem a úctu. • Přátelský a zdvořilý způsob hovoru s dětmi na úrovni jejich očí, oslovování dětí jménem. • Neverbální interakce prostřednictvím úsměvu, doteku a objetí. 	S O Z	
<p>1.2 Učitel si uvědomuje, že mezi dětmi existují výrazné rozdíly ve způsobech a tempu růstu, myšlení, jazyka a sociálních dovedností v důsledku individuálních rozdílů a kulturních vlivů.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitel slouží jako facilitátor, podporuje individuální růst každé dítěte s ohledem na jeho vývojovou úroveň. • S dětmi různých ras, etnického původu, náboženského vyznání, rodinného zázemí, socio-ekonomické úrovně, kultur a obou pohlaví jedná rovnoprávně, s úctou a ohledem. • Zajišťuje dětem stejnou příležitost k účasti na všech aktivitách. • Uznává individuální potřeby dětí včetně dětí s postižením a vychází jim vstříc prostřednictvím vytváření a uzpůsobování vzdělávací zkušenosti. 	S O Z	
Třída _____	Pozorovatel _____	Datum _____
Step by Step ČR, o.s. www.sbscr.cz , © 2002 by the International Step by Step Association		

<h1>1. Individualizace</h1>	<p>Hodnotící škála</p> <p>S: Soustavně pozorovatelný O: Občasné pozorovatelný Z: Žřídka pozorovatelný Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.</p>
<p>Na základě svých znalostí o vývoji dítěte a svého vztahu s dětmi a jejich rodinami se učitel snaží o docenění rozmanitosti každé třídy a vychází vstřícně individuálním potřebám a potenciálu každého dítěte.</p>	<p>Hodnocení Poznámky (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)</p> <p>S O Z</p> <p>1.3 Učitel se seznamuje s historií, hodnotami a charakteristikami rodin, jejichž děti má ve své péči.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hovoří s jednotlivými dětmi o lidech, místech a věcech, které pro ně mají význam, a poskytuje jim příležitost ke sdílení jejich myšlenek s ostatními dětmi. • Uznává a podporuje přispění etnických skupin, zejména skupin zastoupených dětmi ve třídě. • Využívá materiálů a vybavení, které odrážejí rozmanitost dětí a rodin zastoupených ve třídě.
<p>Třída _____</p>	<p>Pozorovatel _____ Datum _____</p>
<p>Step by Step ČR, o.s. www.sbscr.cz, © 2002 by the International Step by Step Association</p>	

2. Učební prostředí	Hodnotící škála
<p>Učitel se snaží přispívat k vytvoření atmosféry, pro kterou je typická péče, inkluze a podnětnost, prostřednictvím budování prostředí, jež co možná nejvíce podporuje odhodlání dětí pustit se do náročných úkolů, uplatňování demokratických principů a samostatnou i skupinovou práci.</p> <p>Seznam ukazatelů kvality</p> <p>2.1 Učitel si je vědom vlivu okolního prostředí na vývoj dítěte.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zavádí centra aktivit, která dětem umožňují pohybovat se bezpečně po třídě a vybízejí je ke svobodné volbě a aktivnímu učení. • Zajistí dětem individuální prostory pro uchovávání osobních věcí. • Předkládá dětem vývojově přiměřené materiály, které odrážejí rozmanitost ras, pohlaví a věku a které mohou být upraveny pro využití všemi dětmi. • Podporuje hru, experimentování a zkoumání za pomoci víceúčelových materiálů "otevřených" k dotváření. • Přitažlivě vystavuje dětské práce v úrovni jejich očí ve třídě i na nástěnkách určených také ostatním. • Upravuje prostor (je-li třeba), aby vyšel vstříc potřebám různých věkových skupin a/nebo jednotlivých dětí. 	<p>Hodnotící škála</p> <p>S: Soustavně pozorovatelný O: Občasně pozorovatelný Z: Zřídka pozorovatelný Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.</p> <p>Hodnocení Poznámky (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)</p> <p style="text-align: center;">S O Z</p>
<p>2.2 Učitel prostřednictvím osobního příkladu podporuje děti a nabízí jim možnosti pro utváření a uplatňování demokratických hodnot.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitel svým příkladem ukazuje vctění a pozitivní způsoby komunikace, s důrazem na konstruktivní přístup k řešení problémů. • Zapojuje děti do ustanovení jasných očekávání, které se týkají chování a účasti v třídních aktivitách prostřednictvím vytvoření třídních pravidel a vyvození případných postihů. • Respektuje myšlenky a úsudek každého dítěte. • Je osobním příkladem a podporuje pozitivní interakce mezi učitelem a dětmi, mezi dětmi navzájem a mezi učitelem a ostatními pedagogickými pracovníky. • Rozpoznává a vytváří pro děti příležitosti, aby si mohly volit (činnosti, věci apod). • Jasně sděluje svá očekávání, myšlenky a cíle. 	<p style="text-align: center;">S O Z</p>
<p>Třída _____</p> <p style="text-align: right;">Pozorovatel _____</p>	<p style="text-align: right;">Datum _____</p>
<p style="text-align: center;">Step by Step ČR, o.s. www.sbscr.cz, © 2002 by the International Step by Step Association</p>	

2. Učební prostředí

Učitel se snaží přispívat k vytvoření atmosféry, pro kterou je typická péče, inkluze a podnětnost, prostřednictvím budování prostředí, jež co možná nejvíce podporuje odhodlání dětí pustit se do náročných úkolů, uplatňování demokratických principů a samostatnou i skupinovou práci.

Hodnotící škála

- S:** Soustavně pozorovatelný
O: Občasné pozorovatelný
Z: Zřídka pozorovatelný
Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.

Seznam ukazatelů kvality

Hodnocení **Poznámky** (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)

2.3 Učitel napomáhá kooperativnímu učení a posiluje schopnost dětí samostatně se učit.

S O Z

- Uplatňuje principy rovnosti a spravedlnosti při dělení dětí do skupin, přičemž bere ohled na způsobilost, úsilí a výkon.
- Uspořádá nábytek tak, aby děti mohly pracovat samostatně, v malých hloučcích či ve velké skupině.
- Vytváří situace, kdy děti spolupracují, střídají se a navzájem si pomáhají tak, aby dosáhly pozitivního výsledku.
- Podporuje rozvoj samostatnosti dětí tím, že jim poskytuje časový prostor i materiály pro zvolení vlastních činností.

Třída _____

Pozorovatel _____

Datum _____

3. Zapojení rodiny		Hodnotící škála	
Učitel buduje partnerství s rodinou, aby zajistil optimální podmínky pro vzdělávání a rozvoj dítěte.		S: Soustavně pozorovatelný O: Občasné pozorovatelný Z: Žádná pozorovatelný Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.	
Seznam ukazatelů kvality		Hodnocení	Poznámky (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)
3.1 Učitel vítá účast rodičů a členů rodiny ve vzdělávacím procesu. <ul style="list-style-type: none"> • Vyvěšené nápisy vítající rodiny ve škole. • K dispozici jsou písemné informace určené rodičům, které slouží jako vodítko pro jejich aktivní účast. 	S O Z		
3.2 Učitel je v pravidelném kontaktu s rodiči a rodinami s cílem podpořit vzdělávací proces dítěte. <ul style="list-style-type: none"> • Vítá rodiče a seznamuje je s filozofií, cíli, metodologií a organizačním pojetím programu prostřednictvím písemných materiálů a dnů otevřených dveří. • Zdraví se s rodiči při ranním přebírání dítěte a při jeho odpoledním předávání (<i>tyká se především učitelů MŠ</i>). • Řídí formální setkání rodičů a učitelů, kde se hovoří o pokrocích dítěte, jeho úspěších a obtížích, a nabízí rodiče ke sdílení jejich očekávání, cílů, obav a potřeb. • Navštěvuje děti a jejich rodiny v jejich domácím prostředí. (<i>u mladších dětí</i>) • Zpracovává písemné zprávy o pokrocích dítěte. • Vytváří každému dítěti portfolio, které obsahuje písemné informace a ukázky prací dítěte. • Píše krátké zprávy o dítěti do záznamníků, které slouží k průběžnému informování o dítěte a vzájemné komunikaci mezi rodinou a školou. • Telefonuje rodičům, aby jim sdělil informace týkající se každodenního dění a změn tělesného či emočního stavu dítěte. 	S O Z		
Třída _____		Pozorovatel _____	
		Datum _____	

3. Zapojení rodiny		Hodnotící škála
Učitel buduje partnerství s rodinou, aby zajistil optimální podmínky pro vzdělávání a rozvoj dítěte.		S: Soustavně pozorovatelný O: Občasné pozorovatelný Z: Zřídka pozorovatelný Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.
Seznam ukazatelů kvality		Hodnocení Poznámky (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)
3.3 Učitel shromažďuje informace o zájmech členů rodiny, jejich koníčcích i povoláních a vybízí je, aby se různými způsoby zapojili do školního vzdělávání svých dětí. <ul style="list-style-type: none"> • Informuje rodiče dětí o dění ve třídě/škole prostřednictvím rozmanitých písemných materiálů (např. školní zpravodaj, třídní časopisy, informační letáky, osobní pozvánky). • Vybízí členy rodiny, aby pro děti organizovali výlety, návštěvy, exkurze, sportovní akce, divadelní představení, tábory a akce v době prázdnin. 	S O Z	
3.4 Učitel sdílí odpovědnost s rodinami při rozhodování týkajícím se vzdělávání dětí. <ul style="list-style-type: none"> • Hovoří s rodiči o metodách podpory zájmu dítěte a jeho vývoji, včetně kulturních vlivů, s cílem zajistit dítěti individuální přístup. • Sdílí informace o vývoji dítěte a učení, kterých mohou rodiče využít doma. • Poskytuje zdroje informací, kterých mohou rodiče využít pro rozšíření a doplnění třídních učebních aktivit. 	S O Z	
3.5 Učitel vytváří pro rodiče příležitosti k učení a sdílení poznatků o výchově, vývoji dítěte a vzdělávání.	S O Z	
Třída _____		Pozorovatel _____ Datum _____
Step by Step ČR, o.s. www.sbscr.cz , © 2002 by the International Step by Step Association		

3. Zapojení rodiny

Učitel buduje partnerství s rodinou, aby zajistil optimální podmínky pro vzdělávání a rozvoj dítěte.

Hodnotící škála

S: Soustavně pozorovatelný

O: Občasně pozorovatelný

Z: Zřídka pozorovatelný

Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.

Seznam ukazatelů kvality

Hodnocení **Poznámky** (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)

3.6 Učitel pomáhá rodinám v získání podpory a služeb pro jejich děti.

S O Z

- Podporuje rodiče v zasazování se o práva svých dětí.
- Snaží se vytvořit kontakty s důležitými institucemi v komunitě s cílem získání materiálních a finančních zdrojů a odborné podpory pro děti a jejich rodiny.
- Pomáhá rodinám při zapojování ostatních rodičů a vytváření sítí za účelem sdílení informací a podpory.

Třída _____

Pozorovatel _____

Datum _____

4. Techniky smysluplného učení

Hodnotící škála	
S: Soustavně pozorovatelný O: Občasně pozorovatelný Z: Zřídka pozorovatelný Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.	
Učitel navrhuje a uplatňuje nejrůznější strategie, aby podpořil porozumění obsahům učiva a vybídl děti k tvořivosti, inovacím, zvědavosti, sociální kooperaci a zkoumání v rámci jedné i více disciplín.	Hodnocení Poznámky (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)
Seznam ukazatelů kvality	S O Z
4.1 Učitel uznává potřebnost rozmanitých výukových přístupů, jejichž účelem je vyjít vstříc různým učebním stylům, temperamentům a osobnostem jednotlivých dětí. <ul style="list-style-type: none">• Upravuje materiály a výukový přístup, tak aby zohlednil individuální potřeby, zájmy a odlišnosti dětí.• Umožňuje jednotlivým dětem, aby si v rámci třídy mohly vybírat (činnosti, věci apod.) a plánovat, čeho chtějí daný den dosáhnout.	S O Z
4.2 Učitel využívá aktivit kooperativního učení, aby umožnil dětem dosáhnout vyšší úrovně porozumění, rozvíjet jejich mezilidské dovednosti a udržovat mezi vrstevníky atmosféru spolupráce. <ul style="list-style-type: none">• Dává dětem zodpovědnost pracovat společně a řešit problémy, aby dosáhly společného cíle.• Vytváří situace, v nichž se děti učí vzájemnému respektu, naslouchání, umění "čekat až na ně přijde řada a sdílení materiálů.• Organizuje výkon v různých seskupeních (dvojice, menší či velké skupiny) tak, aby umožnila dětem dívat se na problém z různých úhlů pohledů, sdílet poznatky, myšlenky a názory.	S O Z
Třída _____	Pozorovatel _____ Datum _____

4. Techniky smysluplného učení

Učitel navrhuje a uplatňuje nejrůznější strategie, aby podpořil porozumění obsahům učiva a vybídl děti k tvořivosti, inovacím, zvědavosti, sociální kooperaci a zkoumání v rámci jedné i více disciplín.

Hodnotící škála

S: Soustavně pozorovatelný

O: Občasné pozorovatelný

Z: Žádná pozorovatelný

Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.

Seznam ukazatelů kvality

Hodnocení **Poznámky** (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)

4.3 Učitel nabízí nejrůznější vývojově přiměřené aktivity, zážitky a materiály, zvolené tak, aby v dětech vyvolaly snahu o aktivní a smysluplné učení a splnily následující cíle.

S O Z

- Posilovat pozitivní sebepojetí a sebevědomí dítěte, jeho citovou pohodu.
- Rozvíjet sociální dovednosti a vědomosti dětí.
- Podporovat děti v myšlení, argumentování, kladení otázek, experimentování.
- Podněcovat u dětí rozvoj jazyka a gramotnosti.
- Podporovat tělesný rozvoj a motorické dovednosti dětí.

4.4 Učitel doceneňuje a vytváří ve třídě příležitosti pro neformální učení během přestávek, úklidu, "služeb" ve třídě apod.

S O Z

- Ve třídě je vyvěšen rozpis služeb.
- Shromažďuje úvahy dětí a zpětnou vazbu týkající se různých aktivit, jako například péče o zvířátka ve třídě, organizace přestávky na oběd, venkovních aktivit apod.

Třída _____

Pozorovatel _____

Datum _____

4. Techniky smysluplného učení

Učitel navrhuje a uplatňuje nejúčinnější strategie, aby podpořil porozumění obsahům učiva a vybídl děti k tvořivosti, inovacím, zvědavosti, sociální kooperaci a zkoumání v rámci jedné i více disciplín.

Hodnotící škála

S: Soustavně pozorovatelný

O: Občasné pozorovatelný

Z: Žádná pozorovatelný
Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.

Seznam ukazatelů kvality

Hodnocení **Poznámky** (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)

4.5 Učitel prostřednictvím integrované tematické výuky pomáhá dětem uvědomit si souvislosti mezi osvojovanými obsahy učiva (tím, co se děti učí ve škole) a každodenním životem.

S O Z

- V průběhu celého roku zařazuje jak témata podle svého výběru, tak témata která si zvolily děti.
- Předkládá dětem aktivity, které vycházejí z jejich předchozích znalostí a dovedností.
- Podněcuje děti v tom, aby pokračovaly v započatých aktivitách i mimo vymezený čas. Např. práce na výtvarném projektu po několik dní
- Podněcuje žáky k využívání různých zdrojů informací k učení (např. encyklopedie, knihy donesené z domova, rodinné příběhy, alba s fotografiemi, internet a zdroje v místní komunitě).

Třída _____

Pozorovatel _____

Datum _____

5. Plánování a evaluace

Učitel vytváří plány, které se řídí národními standardy, programovými cíli a individuálními potřebami dětí a uplatňuje systematický přístup pro sledování a posuzování pokroku každého dítěte.

Hodnotící škála

- S:** Soustavně pozorovatelný
O: Občasně pozorovatelný
Z: Žádná pozorovatelná
Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.

Seznam ukazatelů kvality

Hodnocení **Poznámky** (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)

5.1 Učitel uznává důležitost promyšleného a dlouhodobého plánování.

S O Z

- Vytváří plány vycházející z celostního přístupu k dítěti, které současně zohledňují tělesné, kognitivní, sociální a emoční aspekty dítěte i jeho jazykovou gramotnost.
- Přípravují tematické jednotky a projekty a určují základní obsahy učiva, myšlenky a dovednosti, které si mají děti osvojit.
- Plán by měl zahrnovat například otázky:
 - Jak bude probíhat první návštěva dětí ve škole?
 - Jak budou ustanovena pravidla?
 - Jakým způsobem budou přispívat rodiny?
 - Jak budou vypadat oslavy zvláštních událostí a svátků?
 - Které vývojové mezníky budou pokryty?

5.2 Učitel, často ve spolupráci s kolegy, vytváří krátkodobé učební a projektové plány.

S O Z

- Do denního rozvrhu zahrnuje nejrůznější aktivity s ohledem na rozmanitost učebních stylů a schopností dětí.
- Zajišťuje vyváženost mezi tichými a činnými aktivitami, činnostmi uvnitř i venku a strukturovaným i nestrukturovaným učením.
- Upravuje plánované činnosti nebo denní režim podle neočekávaných změn prostředí či rozvrhu a/nebo specifických potřeb jednotlivých dětí.

Třída _____

Pozorovatel _____

Datum _____

5. Plánování a evaluace

Učitel vytváří plány, které se řídí národními standardy, programovými cíli a individuálními potřebami dětí a uplatňuje systematický přístup pro sledování a posuzování pokroku každého dítěte.

Hodnotící škála

S: Soustavně pozorovatelný
O: Občasně pozorovatelný
Z: Žádná pozorovatelná
Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.

Seznam ukazatelů kvality

Hodnocení **Poznámky** (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)

5.3 Učitel zapojuje do plánovacího procesu děti, rodiny i další odborníky.

S O Z

- Využívá zájmů dětí jako vodítka pro prezentaci obsahů učiva smysluplným způsobem.
- V plánování zohledňuje specifické zájmy rodiny, pedagogických pracovníků a dalších členů komunity, aby zajistila rozmanitost učebního prostředí.
- Při plánování využívá úvah dětí nad jejich pracemi, znalostmi a zážitky.
- Za pomoci rozhovorů nebo jiných komunikačních metod získává od rodičů informace o jejich očekáváních týkajících se jejich dětí a zapracovává je do individuálních výukových a vzdělávacích plánů.

5.4 Učitel využívá nejrůznějších evaluačních strategií, přičemž se vyhýbá předpojatosti a stereotypům.

S O Z

- Shromažďuje zdroje informací (např. historiky, vyprávění, seznamy ověřující realizaci individuálních plánů a rozhovory se dětmi), které se vážou k tomu, jak děti tráví volný čas, pracují s materiály, využívají jazyk, řeší problémy, komunikují, spolupracují.
- Sbírá ukázky písemných a výtvarných prací dětí, magnetofonové záznamy hlasitého čtení, diktované příběhy, osobní záznamy z čtení a záznamy o účasti skupiny v projektech.
- Poukazuje na výhody a omezení různých evaluačních metod a obhajuje zvolené metody.

Třída _____

Pozorovatel _____

Datum _____

5. Plánování a evaluace

Učitel vytváří plány, které se řídí národními standardy, programovými cíli a individuálními potřebami dětí a uplatňuje systematický přístup pro sledování a posuzování pokroku každého dítěte.

Hodnotící škála

- S:** Soustavně pozorovatelný
O: Občasné pozorovatelný
Z: Žádná pozorovatelný
Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.

Seznam ukazatelů kvality

Hodnocení **Poznámky** (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)

5. 5 Učitel vybízí děti ke zdokonalování jejich dovedností v posuzování vlastní práce i práce spolužáků.

S O Z

- Žádá děti o příspěvek do diskuse i přijetí komentářů týkajících se jejich práce.
- Umožňuje dětem vybrat si práci a vysvětlit jejich volbu.
- Podporuje schopnost dětí kritického naslouchání během diskusí a ústních prezentací

5.6 Učitel analyzuje shromážděné informace individuálně či v týmu, aby posoudil a naplánoval další kroky individuálního rozvoje dítěte.

S O Z

- Učitel/ka využívá shromážděných informací při vypracování hodnocení a plánů pro jednotlivé děti.
- Vede si dokumentaci pokroků dítěte a plánování (např. portfolio, stanovené cíle a další shromážděné údaje).
- Vede si pro každé dítě plán založený na údajích z pozorování.

5.7. Učitel sdílí s rodiči informace týkající se pokroků dítěte a společně s nimi se snaží dobrat řešení případných stávajících obav a stanovit krátkodobé a dlouhodobé cíle.

S O Z

- Zjišťuje silné stránky a zájmy každého dítěte a staví na nich s cílem zlepšení jeho výsledků.
- Reviduje a realizuje plány vytvořené pro děti, které vyžadují dodatečnou podporu.

Třída _____

Pozorovatel _____

Datum _____

6. Profesionální rozvoj

Učitel pravidelně hodnotí a zvyšuje kvalitu a efektivitu své práce a spolupracuje s kolegy na dalším zlepšování programů a metod zaměřených na děti a jejich rodiny.

Hodnotící škála

S: Soustavně pozorovatelný
O: Občasné pozorovatelný
Z: Žádná pozorovatelný
Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.

Seznam ukazatelů kvality

Hodnocení **Poznámky** (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)

6.1 Učitel průběžně reflektuje, posuzuje a hodnotí efektivitu svých metod.

S O Z

- Přezkoumává silné i slabé stránky svých výukových metod a podle potřeby vytváří plán dalšího zlepšování.
- Hodnotí výsledky své práce a systematicky se snaží o získávání informací z nejrůznějších zdrojů (evaluační údaje dětí, kolegové, supervizoři, vedení školy, rodiče i děti).
- Vítá nové myšlenky a experimentálně je využívá při plánování výukových strategií.

6.2 Učitel využívá veškerých dostupných zdrojů s cílem pochopit a docenit každého z dětí, které vyučuje.

S O Z

- Analyzuje informace od rodičů, žáků, ze schůzí s kolegy, rodičovských sdružení i neformálních rozhovorů s rodiči a členy rodiny.

6.3 Učitel uznává důležitost aktivního úsilí o průběžný profesionální růst a rozvoj v rámci celoživotního vzdělávání.

S O Z

- Využívá odborné literatury, různých organizací, informačních zdrojů a dalších příležitostí pro získání nových poznatků
- Sleduje aktuální vývoj v pedagogické sféře a v oblasti vývoje osnov, který má vliv na podobu kurikula.

Třída _____

Pozorovatel _____

Datum _____

6. Profesionální rozvoj

Učitel pravidelně hodnotí a zvyšuje kvalitu a efektivitu své práce a spolupracuje s kolegy na dalším zlepšování programů a metod zaměřených na děti a jejich rodiny.

Hodnotící škála

S: Soustavně pozorovatelný
O: Občasně pozorovatelný
Z: Žádná pozorovatelná
Zakroužkujte odpovídající písmeno níže.

Seznam ukazatelů kvality

Hodnocení **Poznámky** (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)

6.4 Učitel se pravidelně podílí na týmové práci s cílem přispět k celkové kvalitě výuky.

S O Z

- Otevřeně poskytuje a přijímá vzájemnou podporu, rady, zpětnou vazbu a kritiku.
- Respektuje individuální příspěvy ostatních členů učitelského sboru.
- Je efektivním členem týmu, který usiluje o dosažení společného cíle, např. při plánování tematických jednotek či vytváření individuálního vzdělávacího plánu.

Třída _____

Pozorovatel _____

Datum _____

7. Sociální inkluze

Učitel/ka je vzorem a zastáncem/zastávkyní hodnot a chování, které posilují lidská práva, sociální inkluzi a základy otevřené demokratické společnosti, včetně ochrany práv veškerých menšin.

Hodnotící škála

S: Soustavně pozorovatelný
O: Občasné pozorovatelný
Z: Žádná pozorovatelný

Zakroužkujte odpovídající písmeno níže

Seznam ukazatelů kvality

Hodnocení **Poznámky** (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)

7.1 Učitel/ka využívá výukových materiálů a aktivit, které odrážejí rozmanitost v jeho/její komunitě, zemi i ve světě. Posiluje úctu a ocenění rozdílů mezi lidmi, týkajících se mimo jiné: pohlaví, rasy, etnického původu, rodného jazyka, náboženství, rodinného uspořádání, socioekonomické vrstvy, věku a fyzických i kognitivních schopností.

S O Z

- Učitel/ka vytváří tematické jednotky zaměřené na otázky rozdílnosti.
- Vybavuje třídu obrázky, knihami, hrami a rekvizitami, které realisticky a s respektem odrážejí rozmanitost a vyhýbají se přítom stereotypům.
- Poskytuje všem žákům a žákyním (z různých kulturních i socioekonomických vrstev, jazykových skupin, dětem s různými fyzickými a kognitivními schopnostmi apod.) stejný přístup ke zdrojům informací a materiálům.
- Poskytuje všem stejnou příležitost projevit své schopnosti a vyjádřit vlastní myšlenky.
- Poskytuje žákům a žákyním příležitost k interakci s lidmi z různých prostředí (například s tělesně postiženými nebo s lidmi z jiných společenských či etnických skupin) s cítem pro situaci a pohodu všech zúčastněných.
- Během celého dne využívá učitel/ka příležitosti k vyzvednutí pozitivní hodnoty rozdílů, zejména tam, kde se nabízejí pedagogické podněty.

Třída _____

Pozorovatel _____

Datum _____

<h2 style="text-align: center;">7. Sociální inkluze</h2>		Hodnotící škála S: Soustavně pozorovatelný O: Občasně pozorovatelný Z: Žřídka pozorovatelný Zakroužkujte odpovídající písmeno níže
<p>Učitel/ka je vzorem a zastáncem/zastávkyní hodnot a chování, které posilují lidská práva, sociální inkluzi a základy otevřené demokratické společnosti, včetně ochrany práv veškerých menšin.</p>		
Seznam ukazatelů kvality	Hodnocení	Poznámky (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému
<p>7.2. Skrze nabízené příležitosti k získání zkušeností s různými pohledy na věc a osobní příklad úcty k různým úhlům pohledu učitel/ka posiluje schopnost žáků spolupracovat, vyjednávat a kriticky uvažovat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitel/ka vytváří aktivity a využívá situací, které od žáků vyžadují úvahu nad různými pohledy na otázky etnicity a konfliktů • Učitel/ka zasahuje v situacích, kdy děti někoho vyčleňují na základě předpojatosti či stereotypů • Prostřednictvím her učitel/ka nabízí dětem příležitosti k rozvoji tvořivosti, úcty k jiným názorům, sdílení, přizpůsobování, řešení problémů a konfliktů i dalších dovedností, které děti potřebují k tomu, aby se mohly stát aktivními členy demokratické občanské společnosti. 	S O Z	
<p>Seznam ukazatelů kvality</p> <p>7.3 Učitel/ka rozvíjí své vlastní povědomí o nerovnostech, které se vyskytují v jeho/její komunitě, o tom, jaký mají dopad na vzdělávání, a o způsobech, jak se zasazovat za ty, kdo nerovné zacházení zažívají.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Učitel/ka čte a hovoří o článcích a literatuře z různých zdrojů, včetně textů, jejichž autoři/autorky byli tradičně vyčleňováni ze společnosti • Zvažuje dopady sociálního vyčleňování ve své výukové praxi. 	S O Z	Hodnocení, Poznámky (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)
Třída _____	Pozorovatel _____	Datum _____
Step by Step ČR, o.s. www.sbscr.cz , © 2002 by the International Step by Step Association		

7. Sociální inkluze

Učitel/ka je vzorem a zastáncem/ zastánkyní hodnot a chování, které posilují lidská práva, sociální inkluzi a základy otevřené demokratické společnosti, včetně ochrany práv veškerých menšin.

Seznam ukazatelů kvality

7.3. pokračování

- Rozvíjí své dovednosti a znalosti obhajování sociální inkluze, lidských práv a práv dětí.
- Zasaduje se o rozvoj školního prostředí, které posiluje kladné stránky rozmanitosti a inkluze
- Vynakládá zvláštní úsilí o zapojení znevýhodněných či marginalizovaných rodičů do vzdělávání svých dětí a o jejich začlenění do školních aktivit.

Seznam ukazatelů kvality

7.4 Učitel/ka rozvíjí povědomí svých žáků o nerovnostech, které se vyskytují v jejich komunitě a o způsobech, jak se zasazovat za ty, kdo nerovně zacházení zažívají.

- Pomáhá dětem rozpoznávat a reagovat na diskriminaci, předsudky a stereotypy, které se mohou objevit ve škole nebo komunitě.
- Poskytuje žákům příležitosti zasazovat se za znevýhodněné či marginalizované jedince nebo skupiny

Třída _____

Pozorovatel _____

Datum _____

Hodnotící škála

S: Soustavně pozorovatelný

O: Občasné pozorovatelný

Z: Žádná pozorovatelný

Zakroužkujte odpovídající písmeno níže

Hodnocení **Poznámky** (Poznámky označte číslem odpovídajícím danému ukazateli)

S O Z

S O Z

3. Využití Standardů v práci učitele

Konkrétní postupy a příklady jak můžete Standardy využít při plánování, realizaci a vyhodnocování výchovně-vzdělávacích postupů ve své třídě.

Nejlepší způsob je projít si Standardy na konci vyučovacího dne, kdy již žáci odešli domů a vy máte čas zamyslet se nad průběhem vyučování, vybavit si dané situace a podívat se s odstupem na svoji práci.

Pak můžete postupovat následovně:

- **Projděte si jednotlivé standardy.**
- **Přečtěte si strategie** uvedené v jednotlivých indikátorech a **přemýšlejte o svých vzdělávacích postupech**. Berte v úvahu co bylo vaším cílem, jaké formy práce a vzdělávací strategie jste dnes využili.
- Platí-li, že se ve Standardech popsaný ukazatel kvality u vás vyskytoval v průběhu celého dne (alespoň 75% celkové doby), zaškrtněte si v archu písmeno **S** (**S = soustavně pozorovatelný**).
- Pokud se dal tento ukazatel vyzorovat jen občas (50% času), zaškrtněte si v archu písmeno **O** (**O= občasně pozorovatelný**).
- Písmeno **Z** (**Z= zřídka pozorovatelný**) zaškrtněte v případě, že neexistuje dostatečný důkaz, že bylo ukazatele v průběhu dne dosaženo.
- Do kolonky poznámky si **zapisujte své komentáře a případné otázky**.
- Berte v úvahu, že příklady, které jsou v textu uvedeny netučným písmem, slouží jen jako možné příklady a inspirace pro to, co by mohla výuka obsahovat s ohledem na daný standard.
- Pokud naleznete ve své praxi další příklady podporující indikátor standardu, dopište jej do vašeho hodnotícího archu.
- Vzhledem k tomu, že všechny poznámky a vlastní sebehodnocení jsou jen pro vás, snažte se být pokud možno co nejupřímnější a objektivní.
- Nezapomeňte si **zapsat datum**, kdy jste si tuto sebereflexi provedli.

Doporučení: 1 sebehodnocení je dobré udělat hned na začátku roku (např. v říjnu) a další zopakovat třeba s tří měsíčním odstupem.

5. Příklad využití Standardů v praxi učitelky I.stupně ZŠ

Uvedme si nyní konkrétní příklad paní učitelky Jany, která Standardy dlouhodobě využívá k sebehodnocení a k dalšímu přemýšlení o své práci.

Na tomto příkladu si ukážeme, jak se Standardy pracuje ve své praxi učitelky I. stupně ZŠ.

"Když jsem si prošla Standardy a zkusila si poprvé vyhodnotit svoji práci, došlo mi, na kolik věcí bych měla jako učitelka při plánování i samotné práci ve třídě myslet. Uvědomila jsem si, že málokdy si najdu čas proto se na chvíli zastavit, porozhlédnout se a uvědomit si, co dělám dobře a co třeba ne a kterým směrem lze pokračovat.

Proto jsem velmi ocenila, že jsem ve Standardech našla konkrétní příklady, jak bych mohla svoji práci zlepšit a podívat se na ni z jiného úhlu. Díky těmto konkrétním příkladům jsem pak nebyla ponechána v nejistotě, že když mám přistupovat dětem individuálně, co to tedy ve skutečnosti znamená. Měla jsem nejméně deset možných způsobů, jak vyjít vstříc individuálním potřebám a potenciálu každého dítěte v mé třídě".

1. krok

Po této vlastní autoevaluaci jsem největší "rezervu" spatřovala v oblasti standardu Techniky smysluplného učení, a také v oblasti Spolupráce s rodinou, kde moje sebehodnocení pohybovalo nejčastěji na škále Z (zřídka pozorovatelný).

Protože jsem v daný čas jako užitečnější vnímala zaměřit se na Techniky smysluplného učení, **prošla jsem si znovu ukazatele**, které se vztahovaly k této oblasti. Tak např. v následujícím ukazateli kvality:

4.2 Učitel využívá aktivit kooperativního učení, aby umožnil dětem dosáhnout vyšší úrovně porozumění, rozvíjet jejich mezilidské dovednosti a udržovat mezi vrstevníky atmosféru spolupráce.

- Dává dětem zodpovědnost pracovat společně a řešit problémy, aby dosáhly společného cíle.
- Vytváří situace, v nichž se děti učí vzájemnému respektu, naslouchání, umění "čekat až na ně přijde řada a sdílení materiálů.
- Organizuje výuku v různých seskupeních (dvojice, menší či velké skupiny) tak, aby umožnila dětem dívat se na problém z různých úhlů pohledů, sdílet poznatky, myšlenky a názory.

2. krok

Zjistila jsem, že úkoly, které jsem naplánovala, v žádném případě nevedly ke kooperaci. Všechny děti pracovaly individuálně na stejném typu úkolu, a také jsem až v průběhu hodiny zjistila, že pomůcky zdaleka nestačí pro všechny děti.

Když jsem se podívala zpět a **vypsala si všechny formy práce a činnosti, které jsem dětem v průběhu dne nabídla**, došlo mi, že většinu času děti pracovaly na samostatných úkolech, po kterých následovala kontrola (nejčastěji moje, popř. souseda v lavici). Také jsem jim nedala příliš příležitostí k prezentování vlastní práce (kromě vyvěšení všech obrázků ve třídě).

To, co bylo naopak úspěšné a děti bavilo bylo, když si mohly vytvořit vlastní plakát s reklamou na oblíbené místo a vymyslet min. tři důvody, proč by měli ostatní lidé toto místo navštívit.

3. krok

Poté jsem se snažila **promyslet a hlavně naformulovat svůj cíl**. Co chci v této oblasti zlepšit tak, abych příště **dosáhla standardu**.

V souvislosti s technikami smysluplného učení bylo mým cílem:

- V příštím týdnu použiji alespoň 3 způsoby kooperativního učení, které žákům umožní pracovat společně.
- Na následující hodinu vymyslím pět různých aktivit, které při dosahování stejného cíle využívají různé pomůcky a materiály.

Stanovila jsem si i cíl dlouhodobý, na který se budu chtít zaměřit v příštích dvou měsících:

- Umožním jednotlivým dětem, aby si v rámci třídy mohly vybírat a volit činnosti a věci a plánovat, čeho chtějí daný den dosáhnout.

Tyto cíle jsem si zapsala do Formuláře na plánování a zapsala do něj i odpovědi na další otázky :

FORMULÁŘ NA PLÁNOVÁNÍ - příklad

Otázka	Poznámky
Co je vaším cílem?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ V příštím týdnu použiji alespoň 3 způsoby kooperativního učení, které žákům umožní pracovat společně. ▪ Na následující hodinu vymyslím pět různých aktivit, které při dosahování stejného cíle využívají různé pomůcky a materiály.
Jak zjistíte, že jste úspěšný? (že jste dosáhl cíle) Jaké proto shromáždíte důkazy?	<p>Prezentace práce skupiny dětí:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ děti si ve skupině zvolí jednoho mluvčího a představí ostatním výsledky skupinové práce ▪ odpoví a zformulují písemně odpovědi na otázky: Co se Vám podařilo a proč? Co jste se naučily? Co Vám činilo největší potíže a proč? Pomohl mi s mou prací někdo? Kdo a jak? Pomohl jsem někomu? Co byste udělali příště jinak? <p>+ získám výstupy z aktivit v následujících, níže popsaných činnostech:</p>
Jaké přístupy, strategie anebo aktivity použijete?	<p>V rámci plánovaného tématu Počasí, využiji zájmu dětí z minulého týdne o měření a shromažďování dat.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Na základě článků z novin o předpovědi počasí v minulém týdnu budou žáci v matematice graficky znázorňovat změny teploty a povětrnostních podmínek v našem městě a dalších 5- ti městech v jiných zemích dle vlastního výběru

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Děti budou pracovat ve skupinách, vymyslí vlastní graf, který zohlední zjištěné výsledky a odprezentují svá měření. ▪ Na závěr sestaví společný graf, kde porovnájí a seřadí údaje i z ostatních skupin a seřadí je od největších změn v teplotách počasí k nejmenším. ▪ K dispozici budou mít různé noviny a články z internetu. ▪ V přírodovědě budou děti ve skupinách studovat informace o předpovědích počasí, budou mít za úkol zjistit, jaké přístroje k předpovědím a měřením používají meteorologové. ▪ Každý žák si pak vytvoří individuální záznam na svůj pracovní list a doplní jej ilustrací. ▪ V jazykové výchově si budou děti moci vybrat jednu z navržených aktivit a zpracovat ji: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Napsat divadelní hru o počasí ▪ Napsat min. na 1 stranu originální příběh o počasí ▪ Připravit si otázky na rozhovor s rodiči či spolužáky na téma Počasí, na které jen tak nezapomenu <p>Pomůcky a materiály: encyklopedie, noviny, časopisy, články z internetu, meteorologické mapy, teploměr, papíry různých formátů, barevné papíry, nůžky</p>
--	---

4. krok

V průběhu následujícího týdne jsem se snažila ve výuce uplatňovat zvolené postupy a vracet se vždy k stanovenému cíli.

Snažila jsem se také více **pozorovat** reakce dětí, soustředila jsem se na to jak formuluji zadávané úkoly.

Zpočátku to bylo velmi obtížné, protože jakmile jsem vstoupila do procesu, neměla jsem příliš času zabírat se sama s sebou. To, co mne však pomohlo bylo, že jsem si formulář se stanovenými cíli vyvěsila nad svůj stůl, měla jsem jej celý týden na očích a mohla se k němu v průběhu dne kdykoli vrátit.

Uvědomila, že **dokážu-li si zformulovat cíle sama pro sebe, je pak pro mne mnohem jednodušší dětem sdělit, co od nich očekávám a chci.**

Tato skutečnost mi pak pomohla i v dalším uvažování a plánování.

5.krok

Na konci příštího týdne jsem si znovu prošla formulář s cíli a identifikátory úspěchu.

Shromáždila jsem si k sobě všechny výstupy dětí (písemné záznamy, výsledky skupinové práce apod.) a znovu jsem přemýšlela a hodnotila jsem, zda jsem dosáhla svého cíle.

6. krok

V případě, že se mi někdy stane, že se cíle nepodaří dosáhnout (ať už z důvodu nepřesného odhadu času či nějaké neočekávané změny rozvrhu apod.), zamýšlím se i nadále nad tím **co bych mohla ještě udělat. Jak bych mohla svůj plán upravit tak**, abych cíle dosáhla, přemýšlím o formulaci cílů nových (vycházejících z aktuálních potřeb).

Tyto své plány a cíle si opět zapíši do plánovacího formuláře a celý proces opakuji.

7.krok

Zpravidla 1x za 3- 4 měsíce si opět vezmu Standardy a znovu si projdu všechny oblasti a udělám si **autoevaluaci.**

Porovnáám si své aktuální sebehodnocení se sebehodnocením minulým, všímám si a zaznamenávám pokroky, vpisuji si konkrétní příklady ze své praxe pro potvrzení daného standardu. Nezapomenu připsat **datum.**

10.krok

Opět si označím oblast, na kterou bych se chtěla v průběhu následujícího období zaměřit, stanovím si nové cíle a naplánuji další kroky vedoucí ke zlepšování kvality.

4. Konkrétní kroky a postupy pro další plánování s ohledem na zvyšování kvality- shrnutí

- Poté, co si sami zmapujete aktuální stav, to jak vy sami vnímáte svoji práci z pohledu Standardů, označte **oblasti, v kterých si myslíte, že byste potřebovali posílit.**
- Vraťte se k Vašemu sebehodnocení výchovně vzdělávacích postupů konkrétního dne ve vaší třídě a **položte si následující otázky:**
 - Co jste chtěli, aby žáci dělali?
 - Co jste chtěli, aby se naučili?
 - Zapište si, všechny činnosti, aktivity a formy práce , které jste v průběhu vyučování využili
 - Co z toho, co jste dělali bylo nejúspěšnější a proč?
- **Zamyslete se nad tím, co cítíte jako vaši slabou stránku a na co se chcete v dalším čase při plánování další práce zaměřit. Doporučení:** Vyberte si jen jednu oblast a zaměřte se jen na jeden ukazatel.
- Promyslete, **jak by se dané otázky mohly změnit ve vyučovací cíle.** Myslete na to, že cíl má být:
 - Smysluplný
 - Měřitelný
 - Akceptovatelný
 - Reálný
 - Termínovany, časově ohraničený
- **Zapište si vaše cíle do formuláře na plánování (viz. příloha).** Připište si jaké shromáždíte **důkazy pro potvrzení úspěšnosti dosažení cílů**, jaké k tomu využijete **strategie a postupy a kdy chcete cílů dosáhnout.**
- V průběhu dalšího období **realizujte naplánované kroky** a pište si poznámky k průběhu.
- Po realizaci se znovu **vraťte k stanoveným cílům**, shromážděte si **všechny výstupy z činností**, které máte k dispozici a **zhodnot'ete, zda se vám podařilo dosáhnout cíle/ cílů.**
- V případě dosažení cílů, si **stanovte cíle nové** a opakujte celý postup.
- Pokud se vám cílů nepodařilo dosáhnout, **promyslete, co byste mohli udělat jinak**, jak byste mohli plán upravit tak,abyste v příštím období cílů dosáhli.
- **Za 3- 4 měsíce si znovu projděte Standardy a udělejte si další autoevaluaci.**
- **Označte si oblast, na kterou byste se chtěli následující období zaměřit, stanovte si nové cíle a naplánujte další kroky, které povedou ke zvyšování kvality.**

6. Shrnutí

Když hodnotíte svoji práci a zamýšlíte se nad zvyšováním kvality, provádíte tyto **cyklicky se opakující činnosti**.

Projděme si nyní znovu všechny kroky:

1. **Autoevaluace** pomocí Standardů
2. **Analýza/ zmapování současného stavu** - porovnání skutečnosti s žádoucím stavem standardu
3. **Formulace cílů, Plánování** (identifikátory úspěchu, použité přístupy, strategie a aktivity)
4. **Realizace plánu, průběžné reflexe**
5. **Analýza výsledků**
6. **Stanovení nových cílů**, popř. úprava cílů stávajících, **aplikování** nově získaných vědomostí, dovedností do nového plánu
7. **Další autoevaluace** pomocí Standardů (změření kvality práce s odstupem 3- 4 měsíců)
8. návrat ke kroku 2

7. Závěr

Toto je jedna z cest, jak vyhodnocovat svoji práci a plánovat další výchovně vzdělávací postupy s ohledem na zvyšování kvality své vlastní práce.

Jedná se o sebehodnocení, které vychází z vnitřní motivace pracovat " na sobě", měnit zažité strategie a zlepšovat své pedagogické postupy.

Standardy neslouží, a ni nemají sloužit jako kontrola, které si užíváte dost z jiných stran, ale jako pomůcka a vodítko pro všechny, kterým leží na srdci dobré a demokratické vzdělávání svých a svěřených dětí.

Zkuste je vzít do ruky, pročíst si je a na chvíli popřemýšlet o své práci. Je to ten první, ale nejdůležitější krok, který za Vás neudělá ani ředitel ani inspektor.

8. Klíčová slova

Autoevaluace

Vlastní plánovitá hodnotící činnost s pravidelně se opakujícími aktivitami, která je zaměřena na hodnocení vlastní práce za účelem zjištění její kvality a následné

Mezinárodní pedagogické ISSA standardy

Jsou pomůckou pro získání jasné a měřitelné zpětné vazby a zároveň nástrojem pro plánování, realizaci a vyhodnocování výchovně-vzdělávacích postupů v práci konkrétní školy a konkrétního učitele především I. stupně.

Ukazatel

Měřítka, které vyjadřuje dosaženou úroveň vzhledem ke standardům a dalším aspektům vzdělávacího systému. Definice daného ukazatele musí být společná, všeobecně odsouhlasená a konzistentní, k dispozici musí být orientační bod či standard, prostřednictvím kterého se dosažená úroveň posuzuje. Ukazatel musí splňovat technické kvalitativní standardy tak, aby měřil to, co má být měřeno (platnost) a zajistil konzistentnost měření (spolehlivost).

Sebereflexivní kompetence

Umožňují učitelům zamýšlet se nad svojí pedagogickou činností a projektovat změny v této činnosti (ŠVEC, V. *Pedagogická příprava učitele: Problémy a inspirace*. Brno. Paido, 1999.)

Kompetence pedagogické

Představují soubor profesních dovedností a dispozic, kterými by měl být vybaven učitel, aby mohl efektivně vykonávat své povolání (PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník. Čtvrté, aktualizované vydání*, Praha. Portál, 2003.)

Pedagogická evaluace

Proces neustálého vyhodnocování. Znamená zjišťování, porovnávání a vysvětlování dat charakterizujících stav, kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu a jeho výsledků. Je to proces systematického shromažďování informací a analýzy těchto informací, podle předem stanovených kritérií za účelem rozhodování o dalším postupu. (Manuál pro tvorbu ŠVP, 2002)

9. Použitá literatura

Mezinárodní pedagogické ISSA standardy, Originál edition Step by Step Program and Tracher Standards for Presschool and Primary Grades Publisher in Hungary. ISBN 1- 931654-009, copyright© 2002 International Step by Step Association, české vydání: © Step by Step ČR, o.s., Praha, 2002.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2004. Dostupné na WWW:<<http://www.vuppraha.cz/index.php?op=sections&sid=157>>

Mentoring zameraný na zvyšovanie kvality, copyright© 2005 International Step by Step Association, slovenské vydání: © Nadácia Škola dokorán, Žiár nad Hronom, 2005.

Vyučovanie zamerané na zvyšovanie kvality: Príručka na zavadenie vzdelavacích štandardov do tried, copyright© 2005 International Step by Step Association, slovenské vydání: © Nadácia Škola dokorán, Žiár nad Hronom, 2005.

KREJČOVÁ V.; KARGEROVÁ, J. *Vzdělávací program Začít spolu, metodický průvodce pro I. stupeň základní školy*, Praha. Portál, 2003.